

ԽԱՉՈՅԵԱՆ ՄԱՀՏԵՍԻ ԹՈՐՈՍ Սեփեղի (Նիկոմիդիոյ վիճակին մէջ) իշխանապետն վախճանէր է բարի համբաւով, եկեղեցւոյ ու դպրատանց պայծառութեանը եւ իր հայրենակցացը անդորրութեան ու երջանկութեան համար բրած ազգասիրական բարեարարութիւններովը նշանաւոր եղած ըլլալով :

(ՄԱՍԻՍ)

ՏԵՐԷՆՏԵԻ ՀԱՅԿԱՉՈՒՆՔ : — Սերաստիոյ սամանակից Տերեւտ քաղերն մէջ եօրը պատուաւոր անձինք ազգասիրական ոգով միաբանած դրամագլուխ մըն են կազմեր՝ որուն տարեկան եկամուտը իրենց հաստատած դպրոցին համար պիտի մատակարարեն, ինչպէս Սերաստիոյ քաղաքին Պօղոսեանց Մանուկ յարգի վարժապետը Մասիս լրագրին կզրէ :

ԱՍՏԱՆԱՍՏԻ ՀԱՅԿԱՉՈՒՆՔ : — Ատարագարի բնակիչներն քանի մը ուսումնասիր անձինք իրենց քաղաքակցացը մէջ ընթերցասիրութեան գերազանց օգուտները տարածելու գովելի նպատակաւ Ընթերցասիրաց ընկերութիւն մը կազմեր, եւ Նիկոմիդիոյ եւ Պաղէէնի թանգարաններուն նման ընթերցասիրաց Թանգարան մը հաստատել են :

— Այս գովելի ձեռնարկութեան օկըունքը՝ Նիկոմիդիոյ լուսաստորեայ երիտասարդներն ծագեցան, որոց ընտիր նպատակին յարեցան եւ այլ գաւառակից Հայկազունք : Յոյս ունիմք այս կողմի Հայկազանց վրայ մանրամասն տեղեկութիւն տալ ընթերցողաց :

ԱՆՉՈՒՆԻ ՀԱՅՐԵՆԵԱՆ.

Հետագայ նամակները մեր ճշմարտասէր ու ազնիւ բարեկամն Տ. Յովնանեա Թիւյսիսգեանը կզրէ մեզի :

Թեպէտ եւ գրադրութեան խիստ շատ ալ են նէ՝ երկէ իրեկուն գեղը գտնուելուս զիջելուան զով ժամանակը պարտեղին վրայ տուող պատուհանի մը առջեւ կեցած ցանկալի Հայրենեաց մտացած ժամանակ սիրտս ելաւ եւ ներկայ երեք նամակները գրելով սակաւ ինչ մխիթարուեցայ. մն որչափ քաղցր է Հայրենիքը եւ անոր ծառայելն սուելի նուիրական միանգամայն նախանձելի պարտաւորութիւն ու բնական զգացմունք կայ արդեօք : Ո՛րքան իրաւունք ունի Արժանապատիւ Թորն վարդապետը իւր հարտարանիւս բանաստեղծութեանց մէջ միշտ Հայաստանը, «մարդկութեան որդանը» երգելու հրախիւն իր սրտաշարժ եւ հրապանջ Մուսայն :

Ո՛րքան ազգասերներու աչքերն արտաստաց նեղեղներ բափել տուին արդեօք. մանաւանդ ապրիլի բուռն մէջ հրատարակուած *Անձուկ* Հայրենեաց վերնագրով երգը եւ երաժշտութիւնը՝ որն որ հոս շատ մը գաղղիացեաց համակրութիւնը արբնցուց մեր սիրելի ազգին համար. քանի քանի սրանի մէջ քնքուշ եւ հարտար մատուրներու, նրշտակալին ձայներու երգել եւ հայել տալով դաշնակի վրայ նոյն զմայելի բանաստեղծութիւնը ի հիացումն ունկնդրաց : Կեցցե՛ս ուրեմն ո՞վ անձկալիդ իմ Բանանիւս ի սարժան ազգին :

Ինչպէս կրնայ Ազգը Ձեզ նման բազմաշխատ անձանց եւ Ձեր քաջ կառավարութեանը տակ եղող դպրոցին օգնութեան չհասնիլ

Յուսալով որ սոյն նամակաց գոնէ համառօտ բովանդակութիւնը կրարենաձիք տեղի տալ ձեր ընտիր Հանդեսին օգտուեալ եջերուն մէջ :

Մնամ

Միշտ անձնանուէր բարեկամ Ձեր

Յ. ԹԻԻՅՍԻԻՉԵԱՆ

Փարիզ 1858 յունիս 21.

ԵՐԷԻՀՈՆ-ԱՂԵՖՍԱՆԴՐ.

Արժանապատիւ Խմբագիր եւ հոգեկից Բարեկամ,

Սիրուն եւ ազգօգուտ Աղանդոյ մայիս բուռն մէջ Տեր Գալուստ Կոստանդեանը մեծ իրաւամբ կառաջարկէ որ համայն եկեղեցիներնուս մէջ երգենոցը զործածուի. փոխանակ ծնծղալի, փոխանակ այն *skol* բանկը սովորութեանը : Բայց երգենոն կայ երգենոն ալ կայ. ուստի կփութաւմք ծանուցանել որ *երգենոն-աղեսանդ* բնութեանը ամենէն կատարելագործեալներն են որով անոնց զործածութիւնը կխրատուք ազգայնոց : Եւ որպէս զի ծանր ծախուց տակ չիլնան մեր աղքատիկ եկեղեցիները՝ պատրաստ եմք մեր այժմեան վիճակաւ եւ Փարիզու տանը միջնորդութեամբ նոյն երգենոնները ածանգնով առնել տալ, առանց յանձնարարական վարձու եւ մի միայն Ազգիս ծառայելու եւ այս պատուական սովորութեան մեր եկեղեցեաց մէջ շուտով տարածուելուն փափաքով :

Մնամ

Միշտ անձնանուէր Բարեկամ

Յ. ԹԻԻՅՍԻԻՉԵԱՆ :

ԿԵՆՅԱՂՕԳՈՒՏ ԲԱՆՔ

ՄԱԳՆԵՍԻԱՆ ԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.

Իզա լերան հովիւը : — Մագնեսիա քաղաքը : — Մագնիս քաղ : — Բժշկական յատկութիւնք մագնիսի : — Բուռն բնագետը : — Բնական եւ արուեստական մագնիսացումն : — Իրկարի խարտուրին վրայ մագնիսին ազդեցութիւնը : — Բնութիւն, առանցք եւ միջին կամ չեղոր գիծ մագնիսաց : — Մագնիսական վանդութեան ու ձգողութեան օրէնքը : — Արուեստական մագնիսացման այլ եւ այլ կերպերը : — Խորձ մագնիսացեալ քծուարաց : — Մագնիսականութեան պակսելուն պատճառը : — Պահանգ : — Երկրորդական բնութիւնք : — Մագնիսական ճիւղը :

Մագնիսականութիւնը կըսուի բնագիտութեան այն մասը, որ մագնիսներու յատկութեանցը վրայ կխօսի :

Պիլինոս լատին բնախօսին նայելով՝ դիպուածով գտնուած է մագնիսին (մըզնաքքս) զերկարն իրեն բաշէլու յատկութիւնը : Կալատմէն քէ փորր Ասիոյ Իզա լերան վրայ արածող հովուին մեկը, որոյ անունն է Էդեր Մագնէս, օր մը ճեռքի՝ ծայրը Էրկարագամ գաւազանը՝ գետինը խորած ժամանակը չէ կրցեր դուրս հանել : Այս բանիս վրայ զարմացած՝ գաւազանին չորս դիւն փորեր տեսեր է որ մեծագնգուած մագնիսի կտորէ մը բռնուէր կեցեր է :

Սակայն ասելի ընդհանուր կարծիքն այն է քէ Սիպիւդեան լերան ստորոտը Լիւդիոյ Մագնեսիա կամ